

חוק זכויות התלמיד

מטרה: חוק זה מטרתו לקבוע עקרונות לזכויות התלמיד ברוח כבוד האדם ועקרונות אמנת האומות המאוחדות בדבר זכויות הילד, תוך שמירה על כבוד התלמיד, עובד ההוראה וצוות המוסד החינוכי ועל ייחודם של מוסדות החינוך לסוגיהם השונים כמוגדר בחוק לימוד חובה, התש"ט-1949, בחוק חינוך ממלכתי, התשי"ג-1953, בחוק חינוך מיוחד, התשמ"ח-1988, ובכל דין אחר, ולעודד יצירת אקלים של כבוד הדדי בקהילת מוסד החינוך.

הגדרות:

"הועדה" - ועדת החינוך והתרבות של הכנסת;
 "מוסד חינוך", "מוסד חינוך רשמי", "מוסד חינוך מוכר", "הורים", "נער", "ילד" - כהגדרתם בחוק לימוד חובה, התש"ט-1949;
 "המנהל הכללי" - המנהל הכללי של משרד החינוך;
 "מנהל המחוז" - מנהל לשכה מחוזית של משרד החינוך;
 "מפקח המחוז" ו"מפקח כולל" - מפקחים שמונו לפי סעיף 34 לחוק חינוך ממלכתי- התשי"ג-1953;
 "קהילת מוסד החינוך" - תלמידים, הצוות החינוכי והמנהלי והורי התלמידים;
 "תלמיד" - מי שלומד במוסד חינוך;
 "השר" - שר החינוך;

כל ילד ונער במדינת ישראל זכאי לחינוך בהתאם להוראות כל דין.

פרסום הוראות

(א) הוראות חוק זה יובאו לידיעת התלמידים והוריהם בראשית כל שנת לימודים, כפי שיקבע השר באישור הועדה.
 (ב) הוראות המנהל הכללי למנהלי מוסדות החינוך וכן כל ההוראות הניתנות על ידי מנהלי מוסדות החינוך, בדבר זכויות וחובות תלמידים ובכלל זה הכללים בדבר שמירה על כבוד הדדי בקהילת מוסד החינוך, וכללי המשמעת, לרבות לענין מניעת אלימות והטיפול בה, יפורסמו ויובאו לידיעת התלמידים והוריהם בדרך שיקבע השר, באישור הועדה.

איסור הפליה

א. רשות חינוך מקומית, מוסד חינוך או אדם הפועל מטעמם, לא יפלו תלמיד מטעמים עדתיים, מטעמים של ארץ מוצא, מטעמים של רקע חברתי-כלכלי, מטעמים של נטייה מינית או זהות מגדרית, או מטעמים של השקפה פוליטית, בין של הילד ובין של הוריו, בכל אחד מאלה:
 1. רישום תלמיד, קבלתו או הרחקתו ממוסד חינוך;
 2. קביעת תכניות לימודים ומסלולי קידום נפרדים באותו מוסד חינוך;
 3. קיום כיתות נפרדות באותו מוסד חינוך;
 4. זכויות וחובות תלמידים לרבות כללי המשמעת והפעלתם.
 ב. העובר על הוראות סעיף זה, דינו - מאסר שנה או קנס, כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

הרחקה לצמיתות של תלמיד ממוסד חינוך

א. החלטה בדבר הרחקת תלמיד ממוסד חינוך לצמיתות והעברתו למוסד אחר תינתן רק לאחר שניתנה לתלמיד ולהוריו הזדמנות להשמיע את טענותיהם; לענין סעיף זה, יראו מתן הזדמנות לתלמיד ולהוריו להשמיע את טענותיהם, אם הוזמנו פעמיים כדין ולא הופיעו; השר באישור הועדה יתקין תקנות לענין זה.
 ב. החלטה לפי סעיף קטן (א) תהיה בכתב ומנומקת.
 ג. מיד לאחר קבלת החלטה לפי סעיף קטן (א) יודיע מנהל מוסד החינוך להורי התלמיד ולתלמיד כי הם רשאים לערור על ההחלטה בכתב, לפני ועדת שימוע שהוקמה כאמור בסעיף 7, בתוך 14 ימים מיום שהומצאה להם ההודעה ואם היתה ההחלטה להרחיק את התלמיד לאלתר לפי סעיף קטן (ד)(2) - בתוך עשרה ימים מיום שהומצאה להם ההודעה על ההחלטה בדבר הרחקה לאלתר; להודעה תצורף ההחלטה.
 ד. (1) לא יורחק תלמיד, כאמור בסעיף קטן (א), עד להגשת ערר; הוגש ערר, לא יורחק תלמיד אלא לאחר קבלת ההחלטה בערר.
 (2) על אף הוראות פסקה (1), מנהל מוסד החינוך, באישור מפקח המחוז, ובאין מפקח מחוז - באישור המפקח הכולל, רשאי להרחיק תלמיד, כאמור בסעיף קטן (א), לאלתר; הוראות פסקה זו לא יחולו על הרחקה לצמיתות בשל הישגים לימודיים כמשמעותה בסעיף 12 ב לחוק לימוד חובה, התש"ט-1949.
 (3) מנהל מוסד חינוך שהרחיק תלמיד לאלתר לפי פסקה (2) יודיע על כך, מיד עם ההרחקה כאמור, למי שהשר הסמיכו לעניין זה מבין עובדי משרדו.
 ה. השר יקבע את הוראות לעניין הסדרים והמועדים להגשת הערר, וכן לדיון ולהחלטה בו.
 ו. השר ימסור לוועדה, מדי שנה, לא יאוחר מא' בחשוון, דיווח על הרחקות שנעשו לפי סעיף זה בשנת הלימודים שקדמה למועד הדיווח.

ועדת שימוע

7. (א) בכל מחוז תוקם ועדת שימוע וזה הרכבה:

- (1) מנהל המחוז אשר במחוזו מצוי מוסד החינוך, והוא יהיה היושב ראש;
- (2) נציג הארגון שאליו משתייכים רוב המורים במוסד החינוך, כפי שיקבע הארגון;
- (3) נציג ארגון הורים ארצי מתוך רשימה שיקבע הארגון; אלא אם כן ביקש התלמיד או הוריו כי לא ישתתף בדיון;

(4) ראש מועצת תלמידים מחוזית או סגנו, אלא אם כן ביקש התלמיד או הוריו כי לא ישתתף בדיון.
 (ב) ההחלטה בערר תינתן על ידי מנהל המחוז לאחר ששמע את הורי התלמיד ואת התלמיד, אם רצו בכך, ולאחר שמנהל המחוז שמע את מפקח המחוז או את המפקח הכולל, האחראים על מוסד החינוך, או את מנהל מוסד החינוך, או מי מטעמם, וכן את דעות הנציגים שהוזמנו כדין לדיון בועדה.
 (ג) ההחלטה בערר תהיה בכתב ומנומקת.
 (ד) נמנע ממנהל המחוז לקיים את תפקידו על פי סעיף זה ימלא את תפקידו מי שמכהן כמפקח המחוז או כמפקח על החינוך הדתי במחוז, ומוקנות לו לשם כך, סמכויות מנהל המחוז לפי סעיף זה.

עתירה

8. על ההחלטה בערר ניתן לעתור לפני בית המשפט לענינים מינהליים.

הזכות להיבחן בבחינות בגרות

9. כל תלמיד זכאי להיבחן בבחינת בגרות ממשלתית המתקיימת במוסד החינוך שבו הוא לומד אלא אם כן לא עמד התלמיד בתנאים שקבע השר בהתייעצות עם הועדה.

אמצעי משמעת

10. כל תלמיד זכאי לכך שהמשמעת במוסד החינוך תונהג באופן ההולם את כבוד האדם ובכלל זה הוא זכאי שלא יינקטו כלפיו אמצעי משמעת גופניים או משפילים.

סייג לענישה

11. מוסד חינוך לא ינקוט אמצעי ענישה נגד תלמיד בשל מעשה או מחדל של הוריו.

מימוש זכויות

12. במוסד חינוך לא ימנע מתלמיד לממש את זכויותיו כאמור בחוק זה או בכל דין אחר.

מועצת תלמידים

13. (א) מוסד חינוך יעודד הקמת מועצת תלמידים ולא יעשה כל פעולה למנוע את הקמתה; מסגרת פעילותה תיקבע בהוראות המנהל הכללי בהתייעצות עם מועצת התלמידים והנוער.
(ב) הוראות סעיף זה לא יחולו על גן ילדים כמשמעותו בחוק לימוד חובה, התש"ט-1949.

חובת סודיות

14. מי שהגיע אליו מידע על תלמיד עקב מילוי תפקיד שהוטל עליו לפי חוק זה, חובה עליו לשמרו בסוד ואינו רשאי לגלותו אלא לצורך ביצוע תפקידו.

ביצוע ותקנות

15. השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא יתקין, בתוך 6 חודשים מיום פרסומו של חוק זה, תקנות לביצועו, באישור הועדה.

סייג לתחולה

16. (א) הוראות חוק זה יחולו על כל מוסד חינוך רשמי.

(ב) על מוסד חינוך מוכר שאינו רשמי יחולו הוראות חוק זה למעט סעיפים 6, 7 ו-13, ואולם רשאי השר, באישור הועדה ובהתחשב באופי המוסד להחיל עליו בצו את הוראות הסעיפים האמורים, כולן או חלקן.

שמירת דינים

17. הוראות חוק זה באות להוסיף על הוראות כל דין אחר ולא לגרוע ממנו.

תיקון חוק בתי משפט לענינים מינהליים

18. בחוק בתי משפט לענינים מינהליים, התש"ס-2000, בתוספת הראשונה, בפרט 3 במקום "והעברה" יבוא "הרחקה והעברה".

תיקון חוק לימוד חובה - מס' 23

19. בחוק לימוד חובה, התש"ט-1949, סעיפים 33 ו-33ג - בטלים.

תיקון חוק פיקוח על בתי ספר - מס' 6

20. בחוק פיקוח על בתי ספר, התשכ"ט-1969, בסעיף 32, בסעיף קטן (א), במקום "מטעמים עדתיים כאמור בסעיף 33 לחוק לימוד חובה, התש"ט-1949" יבוא "כאמור בסעיף 5 לחוק זכויות התלמיד, התש"ס-2000".

הוראה מיוחדת

21. הוראות חוק זה יובאו לראשונה לידיעת התלמידים והוריהם כאמור בסעיף 4 בתוך 45 ימים מיום פרסומו של חוק זה אף אם לא קבע השר תקנות לפי סעיף 4; לא קבע השר כאמור, יובאו הוראות חוק זה לידיעת התלמידים והוריהם על ידי מנהלי מוסדות החינוך.